Lieta Nr.C10112015
Lietas arhīva Nr.C 0425-16/05

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
2016.gada 5.februārī, Bauskā

Bauskas rajona tiesa
tiesnese I.Tikuma, izskatījusi rakstveida procesā Bauskā civillietu **/pers. A/** maza apmēra prasībā pret **/pers. B/** par uzturlīdzekļu piedziņu,

k o n s t a t ē j a:

2015.gada 3.novembrī tiesā saņemta /pers. A/ (turpmāk – Prasītāja) maza apmēra prasība pret /pers. B/ (turpmāk – Atbildētāja) par uzturlīdzekļu piedziņu /datums/dzimušā /pers. C/ uzturam. Prasītāja norāda, ka ar 2012.gada 11.decembra Bauskas rajona tiesas spriedumu bērna mātei- Atbildētājai atņemtas bērna aizgādības tiesības. Ar 2013.gada 26.marta Rīgas bāriņtiesas lēmumu Nr.1-6/751 Prasītāja iecelta par bērna aizbildni. Atbildētāja uzturlīdzekļus nemaksā. Lūdz piedzīt uzturlīdzekļus Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmērā bērna uzturam. Prasītāja nelūdz uzklausīšanu tiesas sēdē.

Civilprocesa likuma (turpmāk – CPL) 56.panta piektā daļa nosaka, ka *tiesas dokumentus fiziskai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese, - pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu.*

Atbildētājai par lietas ierosināšanu paziņots uz deklarētās dzīves vietas adresi, izskaidrojot procesuālās tiesības un pienākumus (lietas 12.lapa). Sūtījums saņemts atpakaļ tiesā, norādīts, ka beidzies glabāšanas laiks (lietas 14.-17.lapa). Atbildētāja nav iesniegusi rakstveida paskaidrojumu par prasību, nav lūgusi uzklausīšanu tiesas sēdē.

CPL 56.^{1}panta otrā daļa nosaka, ka *tas, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi, deklarācijā norādīto papildu adresi, fiziskās personas norādīto adresi saziņai ar tiesu vai juridiskās personas juridisko adresi un no pasta tiek saņemta izziņa par sūtījuma izsniegšanu vai dokumenti tiek nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu.*

Atbilstoši CPL 250.$^{2\,5}$pantam lieta tiek skatīta rakstveida procesā un par lietas izskatīšanas datumu rakstveida procesā pusēm paziņots. Atbildētājai paziņojums nosūtīts uz deklarētās dzīves vietas adresi, kur viņai ir pienākums būt sasniedzamai (lietas 20.lapa). Tiesa atzīst, ka par procesu ir paziņots. Citu adresi saziņai ar tiesu Atbildētāja nav ziņojusi. Tiesai ir pamats atzīt, ka Atbildētāja nevēlas izmantot savas tiesības. Ievērojot minēto un apstākli, ka paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis lietas izskatīšanai, tiesa atzīst, ka lietu iespējams izskatīt rakstveida procesā noteiktajā datumā. Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesei.

Pārbaudījusi un novērtējusi rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība apmierināma.

Ar lietas materiāliem pievienoto dzimšanas apliecības kopiju pierādīts, ka Atbildētāja ir māte nepilngadīgam bērnam /pers. C/, dzimis /datums/(lietas 5.lapa).

Civillikuma (turpmāk – CL) 177.pants paredz, ka līdz pilngadības sasniegšanai [219.p.] bērns ir vecāku aizgādībā.

CL 222.pants nosaka, ka *bez vecāku aizgādības palikušam bērnam ieceļams aizbildnis* un saskaņā ar CL 239.pantu *aizbildņus ieceļ ar bāriņtiesas lēmumu*.

CL 252.pants paredz, ka *aizbildņi aizvieto saviem aizbilstamajiem vecākus*.

Ar Rīgas bāriņtiesas 2013.gada 26.marta lēmumu Nr.1-6/751 par bērna aizbildni iecelta Prasītāja (lietas 10.-11.lapa). Ar Bauskas rajona tiesas 2012.gada 11.decembra spriedumu Atbildētājai atņemtas bērna aizgādības tiesības (lietas 6.-9.lapa). No Tiesu informatīvās sistēmas redzams, ka spriedums stājies likumīgā spēkā.

CL 179.panta pirmā un otrā daļa nosaka, ka *vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.* Panta piektā daļa paredz, ka *minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.*

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumi Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", kuri izdoti saskaņā ar CL 179.panta piekto daļu, nosaka, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus- katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai- 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai - 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.734 "Grozījumi Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumos Nr.665" minimālā mēneša darba alga no 2015.gada 1.janvāra valstī bija noteikta 360 *euro*.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumiem Nr.656, minimālā mēneša darba alga no 2016.gada 1.janvāra valstī ir noteikta 370 *euro*.

Līdz ar to minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kas 2015.gadā jānodrošina katram no vecākiem bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai ir 90 *euro* mēnesī, savukārt no 2016.gada 1.janvāra tie ir 92,50 *euro* mēnesī.

Prasītāja norādījusi, ka piedzenamā uzturlīdzekļu summa mēnesī atbilst Ministru kabineta noteiktajam minimālajam apmēram.

CL 194.panta trešā daļa paredz, *ja vecākam atņemtas aizgādības tiesības ar likumīgā spēkā stājušos tiesas spriedumu, viņam saglabājas pienākums uzturēt bērnu.*

Bērna uzturēšanas pienākums ir noteikts ar tiesību normām. Atbildētājai kā bērna mātei ir pienākums neatkarīgi no viņas spējām un mantas

stāvokļa, kā arī neatkarīgi no tā, ka viņai atņemtas bērna aizgādības tiesības, nodrošināt sava bērna uzturēšanai uzturlīdzekļus vismaz valstī noteiktajā minimālajā apmērā.

Tiesa atzīst, ka no Atbildētājas uzturlīdzekļi piedzenami par labu Prasītājai, kura ir bērna aizbildne un ikdienā aprūpē un uzrauga bērnu, tādā apmērā, kāds noteikts ar Ministru kabineta noteikumiem par minimālo uzturlīdzekļu apmēru.

Tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi piedzenami no prasības iesniegšanas dienas, jo ar prasības celšanas dienu Prasītāja uzsāk īstenot savu aizskarto interešu aizsardzību tiesā. Minētais atbilst bērna interesēm un judikatūras atziņām (sk. Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 27.janvāra spriedums lietā Nr.SKC- 254). Tiesā nav sniegti pierādījumi par maksājumu veikšanu pēc prasības celšanas. Uzturlīdzekļi piedzenami ne ilgāk kā līdz bērna pilngadībai, jo aizbildnība atbilstoši CL 339.pantam nevar turpināties ilgāk kā līdz bērna pilngadībai, līdz ar ko aizbildne zaudē tiesības turpmāk pārstāvēt bērnu, tai skaitā saņemt uzturlīdzekļus bērna uzturam.

CPL 33.pants nosaka, ka *tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.* CPL 39.panta pirmās daļas 5.punkts nosaka, ka *ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu saistītie izdevumi.*

Saskaņā ar CPL 35.panta pirmās daļas 3.punktu *prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu*.

Maksājumu kopsumma par vienu gadu ir 1105,16 *euro* (par periodu no 2015.gada 3.novembra līdz 31.decembrim- 90 *euro* par vienu pilnu mēnesi un par 28 dienām no 90 *euro* ir 84 *euro,* par periodu no 2016.gada 1.janvāra 92,50 *euro* par 10 pilniem mēnešiem ir 925 *euro* un par 2 dienām no 92,50 *euro* ir 6,16 *euro*). Valsts nodeva ir 165,77 *euro* (CPL 34.panta pirmās daļas pirmā punkta „a" apakšpunkts- 15% no 1105,16 *euro*).

Saskaņā ar CPL 43.panta pirmās daļas 3.punktu Prasītāja ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu. CPL 42.panta pirmā daļa paredz, ka *tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos*.

Tiesa atzīst, ka no Atbildētājas par labu valstij piedzenami tiesas izdevumi- valsts nodeva par prasību par uzturlīdzekļu piedziņu 165,77 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma noraksta un paziņojumu nosūtīšanu pusēm 5,21 *euro.*

Pamatojoties uz CPL 42., 56., 56.[1], 74., 93., 189., 193., 199., 204.[1], 250.[25]pantu, tiesa

n o s p r i e d a :

Prasību apmierināt pilnībā.

Piedzīt no **/pers. B/**, personas kods /personas kods/, par labu **/pers. A/**, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus sākot no 2015.gada 3.novembra /pers. C/, dzimis /datums/, personas kods /personas kods/, uzturam periodā līdz 2015.gada 31.decembrim **90** *euro* (deviņdesmit eiro) mēnesī, bet sākot no 2016.gada 1.janvāra **92,50** *euro* (deviņdesmit divi eiro 50 centi) mēnesī, bet ne mazāk kā 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās darba algas mēnesī līdz bērna 7 gadu vecumam, bet no bērna 7 gadu vecuma ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas mēnesī, līdz bērna pilngadībai.

Piedzīt no **/pers. B/**, personas kods /personas kods/, par labu valstij tiesas izdevumus- valsts nodevu 165,77 *euro* (viens simts sešdesmit pieci eiro 77 centi), ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,21 *euro* (pieci eiro 21 cents). Noteikt atbildētājai termiņu sprieduma par tiesas izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Valsts nodeva iemaksājama: saņēmējs: Valsts kase; Nr.90000050138; Konta Nr.LV55TREL1060190911200; BIC kods TRELLV22; Valsts nodeva, norādot maksājuma mērķī ziņas lietas identificēšanai, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami: Tiesu administrācija, reģistrācijas Nr. 90001672316, konta Nr. LV51TREL2190458019000, saņēmējs: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, maksājuma mērķis- 21499, norādot ziņas lietas identificēšanai. Maksājumus apliecinoši dokumenti sprieduma labprātīgas izpildes termiņā iesniedzami Bauskas rajona tiesas kancelejā, pretējā gadījumā tiesa nodos spriedumu par tiesas izdevumu piedziņu piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas datuma- 2016.gada 5.februāra, apelācijas sūdzību iesniedzot Bauskas rajona tiesā.

Tiesnese I.Tikuma